

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XV nr. 702

vineri 5 aprilie 1963

8 pagini 25 bani

Cititori ai bibliotecii din comuna Bărăgan, regiunea Dobrogea

Măsuri pentru încheierea cu succes a anului școlar

În zilele acestei vacanțe, activitatea secțiilor de învățămînt ale sfaturilor populare s-a desfășurat din plin. Problema principală la ordinea zilei: pregătirea temeinică a ultimului trimestru, stabilirea măsurilor concrete pentru încheierea cu succes a anului școlar.

Iată ce ne-a declarat în legătură cu aceasta, tov. ION RIZESCU, șeful secției de învățămînt a regiunii Bacău:

Am pornit în organizarea activității noastre în ultimul trimestru al anului școlar de la situația concretă a muncii instructiv-educative. În urma indicației noastre, în toate școlile a fost analizată recent munca desfășurată pe trimestrul II. Analizele au arătat creșterea procentului de promovabilitate pe ansamblu, ca și micșorarea numărului elevilor cu note medii. Discuțiile purtate în școli au relevat totodată îmbunătățirea lecțiilor de științe sociale, în special de socialism științific, economie politică și istorie, în urma analizei predării acestor obiecte de către biroul Comitetului regional P.M.R. — Bacău. De asemenea, s-au constatat multe rezultate bune pe calea ridicării nivelului de cunoștințe al elevilor la obiectul „Agricultura”, ca urmare a sprijinului dat de inginerii agronomi din gospodăriile agricole colective, care au prezentat lunar instructaje pentru profesorii de agricultură. Se impune ridicarea în continuare a nivelului predării acestor obiecte, se cer eforturi în vederea adîncirii cunoștințelor de limba română, matematică, fizică, științe naturale, geografie etc., în vederea mai strînsei lor legări de practică și a închegării lor în sisteme care să se consolideze temeinic în mintea elevilor.

Cadrele didactice știu că ultimul trimestru trebuie să fie o perioadă de concentrare a acțiunilor întreprinse de școală, organizațiile U.T.M. și de pionieri și familie pentru ridicarea nivelului de cunoștințe și pentru înlăturarea rămînelor în urmă la învățătură. De aceea ei se preocupă de sporirea eficienței lecțiilor, de organizarea cât mai judicioasă — cu ajutorul organizațiilor de tineret și a familiei — a studiului individual al elevilor. Pentru a-i ajuta în această direcție secția noastră de învățămînt a trimis școlilor o listă bibliografică în care se recomandă — pe materii — articole din presa de specialitate și literatura pedagogică legată de recapitulare. În ajutorul profesorilor de agricultură am organizat, pe raioane, consfătuiri în care cercetătorii de la stațiunea experimentală agricolă din Secuienii le-au arătat cum trebuie executate lucrările practice pe teren în perioadele de primăvară și vară.

O mare atenție acordăm intensificării muncii de îndrumare și control în cursul celui de al treilea trimestru. Am orientat în așa fel propriul nostru plan de activitate, ca și planurile secțiilor de învățămînt raionale, încît fiecare inspector să cuprindă în raza sa un număr cît mai mare de școli. Inspecțiile pe care le vom efectua vor urmări mai puțin probleme organizatorice. Ponderea cea mai mare o va avea inspecția de specialitate, care va urmări conținutul lecțiilor, măsura în care acestea sînt legate de practică, eficiența lor. De asemenea, ne vom ocupa mai îndeaproape de activitatea cercurilor pedagogice, cărorora le-am indicat să aducă în discuția cadrelor didactice problemele specifice ultimului trimestru, să organizeze lecții deschise de recapitulare și sistema-

tizare a cunoștințelor și să asigure prezentarea unor referate privind modul de organizare a recapitulării finale. Avînd în vedere că în regiunea noastră sînt numeroase cadre didactice tinere, în cercurile pedagogice profesorii cu experiență mai bogată vor arăta în mod concret cum se stabilește tematica lecțiilor recapitulative, cum se aleg exercițiile din cadrul acestora, textele pentru analize literare etc.

Ne-am gîndit și la măsurile menite să vină nemijlocit în sprijinul elevilor. De pildă, am hotărît ca programul bibliotecilor să fie prelungit, pentru ca ele să se afle mai mult timp la dispoziția elevilor. De asemenea, am luat măsuri pentru a se asigura accesul elevilor în laboratoarele școlilor în tot timpul zilei. În mod deosebit ne-am îndreptat atenția spre elevii claselor a VII-a și a XI-a, cu care s-a organizat pregătirea pentru examenele de absolvire și de maturitate. Pentru evitarea suprîncercării și pentru a le permite să se dedice mai mult studiului individual, s-au dat indicații ca ei să nu fie antrenati în manifestările artistice și sportive ce se organizează în școli. De altfel, numărul acestor manifestări a fost micșorat cu mult pentru toți elevii.

Deosebită grijă acordăm buneii pregătiri a practicii în producție a elevilor. Pînă la această dată școlile au întocmit planuri de măsuri concrete în vederea practicii. Urmează ca în cursul acestei luni planurile să fie discutate și aprobate de către consiliile pedagogice.

Pășind în ultimul trimestru — a spus în încheiere tov. Ion RIZESCU — sîntem hotărîți să depunem toate eforturile pentru a ajuta școlile regiunii noastre să fie la înălțimea cerințelor.

La muzeu

În dimineața aceea de vacanță, vizitatorii Muzeului de Istorie a Partidului erau numai elevi. De toate vârstele și din toate colțurile țării — copii din primele clase ale unei școli din Constanța, pionieri de la Urziceni, elevi ai școlilor medii din Bacău...

Cei din Constanța erau abia sosiți în Capitală dintr-o frumoasă excursie la Brașov, Sinaia, Bușteni, Dofțana. Insoțiți de profesori, au poposit îndelung în fața fiecărui exponat, ascultînd cu nesăț, cu nespuse interes, explicațiile ghizilor.

Le-au fost arătate documente și fotografii înfățișînd viața de mizerie pe care o îndurau muncitorii și țărani în anii regimului burghezomșoșieresc. Sînt anii în care au trăit bunicii lor, în care s-a scurs copilăria părinților lor, dar pe care ei aproape că nici nu și-i pot închipui.

— Impotriva acestei vieți de mizerie, împotriva foamei, a întinericului în care trăiau oamenii muncii — le-a spus copiilor ghidul — au luptat cei mai devotați fii ai poporului — comunistii.

Da, elevii au învățat la lecții și au citit adesea în cărți despre lupta dusă de partidul comunist, despre numeroasele acțiuni revoluționare ale oamenilor muncii conduse de partid. De aceea acum priveau cu negrăită emoție fiecare exponat care vorbește despre această luptă.

...În fața portretelor uteciștilor s-au oprit cîteva grupuri de elevi ai unei școli din Bacău. Ghidul le vorbește despre dirzenia cu care au luptat, alături de comu-

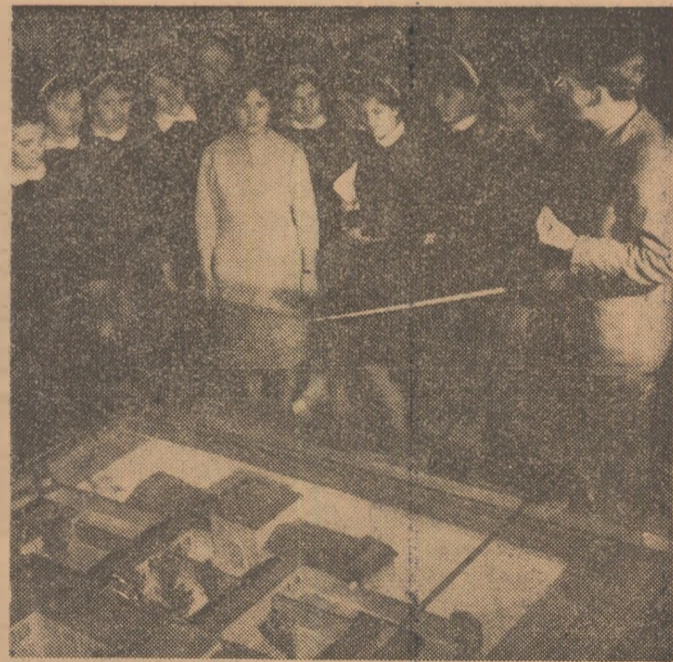
niști, Filimon Sirbu, Vasile Roaită, Olga Bancic...

Elevii cunosc bine chipurile eroilor uteciști, le cunosc lupta, viața. Dar acum au avut prilejul să vadă mărturii care înfățișează mai direct, mai nemijlocit, această viață: scrisori scrise de mina lor, obiecte sau cărți care le-au aparținut. Și fiecare, privind aceste lucruri, dorește să semene cu eroii uteciști, să aibă voința, dirzenia, hotărîrea lor.

...Pionierii din Urziceni admirau imaginea hidrocentralei „V. I. Lenin” de la Bicăz, cea a Combinatului chimic de la Săvinești, siluetele zvelte ale blocurilor din Onești, clădirea mare și frumoasă a unui cămin cultural dintr-un sat din Moldova și nenumărate alte imagini ale vieții noi, fericite, pe care o trăiește poporul nostru astăzi.

Multe din aceste imagini elevii le-au cunoscut și „pe viu”, cu prilejul numeroaselor excursii făcute în timpul vacanțelor. Acum însă, după ce au poposit în sălile Muzeului și-au dat seama parcă mai bine că toate marile realizări din acești ani se datoresc luptei partidului, că pentru viața lor însoțită de astăzi, pentru condițiile minunate în care trăiesc, și-au sacrificat viața mulți fii ai poporului. Și au înțeles parcă mai profund de ce trebuie să îndrăgească aceste realizări, de ce trebuie să învețe mereu mai bine pentru ca mîine, cînd vor intra în viață, să fie și ei în stare de fapte mari puse în slujba poporului, a patriei.

M. VERDEȘ

În fața machetei închisorii Dofțana, elevii ascultă cu emoție explicațiile

Îndrumarea muncii directorilor

Secția de învățământ a Sfatului popular al regiunii Iași a organizat zilele trecute un schimb de experiență între directorii școlilor medii din orașul și regiunea Iași. Cei prezenți la ședință au ascultat două expuneri „Munca directorului pentru organizarea, controlul și îndrumarea procesului instructiv-educativ” — prezentată de directorul Școlii medii nr. 5 — și „Metode și procedee aplicate de conducerea școlii pentru îmbunătățirea muncii de pregătire a elevilor în vederea prezentării lor la examenul de absolvire a clasei a VII-a și la examenul de maturitate”, susținut de directorul Școlii medii nr. 3. În cadrul consfățuirii s-a studiat și felul cum este organizată și se desfășoară activitatea în Școala medie nr. 5 din Iași, cercetându-se documentele școlii și efectuându-se asistențe la ore.

Referatele și discuțiile au scos în evidență necesitatea unei munci sistematice, creatoare din partea directorului, necesitatea ca eforturile lui să se îndrepte mereu spre realizarea unei unități de cerințe și de acțiune în activitatea instructiv-educativă. S-a arătat astfel că directorul, fiind cel care coordonează și răspunde de întreaga activitate a școlii, trebuie să aibă un orizont larg, bogate cunoștințe pedagogice și o temeinică pregătire ideologică și de specialitate, să fie capabil să vadă înainte. S-a subliniat, de asemenea, că, dat fiind caracterul complex al activității școlii, directorul nu trebuie să se piardă în treburi mărunte, ci să aibă permanent în vedere probleme majore, esențiale ale muncii instructiv-educative.

Participanții la consfățuire au apreciat ca binevenită inițiativa secției de învățământ de a organiza acest schimb de vederi și au propus ca în viitor să se găsească și alte forme de colaborare între directorii școlilor medii pentru realizarea unei unități de vederi și de acțiune în problema organizării, îndrumării și controlului activității școlare.

VASILE FETESCU
Iași

★

Secția de învățământ a orașului Brașov acordă o deosebită atenție îndrumării muncii directorilor. Pe linia aceasta a organizat recent, la sediul Școlii medii nr. 3, o consfățuire a directorilor de la școlile din oraș pentru

a-i orienta în ceea ce privește aplicarea sistemului de verificare și de notare, ca și asupra urmării efectului acestui sistem asupra pregătirii elevilor.

Referatul și discuțiile au scos în evidență metodele bune folosite pentru verificarea cunoștințelor elevilor de către cadrele didactice cu o experiență înaintată, ca și deficiențele ce se mai manifestă din acest punct de vedere în unele locuri. S-a subliniat că directorul are datoria de a orienta pe profesori să privească cu toată seriozitatea momentul verificării cunoștințelor pentru a evita prelungirile de prisos, omiterea din verificare tocmai a problemelor mai importante etc.

A reținut, de asemenea, atenția și felul cum se acordă notele, scoțând în evidență sarcinile directorului în ce privește asigurarea justei înțelegeri de către profesori a exigenței. S-a arătat astfel că în discuțiile purtate cu aceștia după asistențele la ore, în ședințele consiliului pedagogic etc., directorul trebuie să-i lămurească asupra faptului că exagerările — indulgența și zgîrcenia exagerată în notare — nu fac în realitate nici un serviciu muncii instructiv-educative și să combată, totodată, sistemul notării în asalt, care este de fapt rezultatul unei munci insuficient organizate.

În discuții s-a arătat pe bună dreptate și faptul că în examinarea elevilor trebuie să se facă distincție între greșelile provenite din lipsă de cunoaștere și cele provenite din grabă și neatenție, să se chibzuiască cu grijă asupra cauzelor care au determinat greșelile și să se caute posibilitățile reale de îndreptare a lor. În același timp s-a accentuat asupra necesității de a se explica elevilor pentru ce li s-a dat o notă sau alta, deoarece astfel ei învață să aprecieze la justa ei valoare pregătirea lor și sint stimulați în sporirea eforturilor pentru a obține rezultate mai bune.

P. SILVESTRU
Brașov

★

Îndrumată de secția raională de învățământ, conducerea Școlii medii din Bicaz acordă o deosebită atenție activității elevilor la lecție, creării condițiilor pentru participarea intensă a acestora în toate momentele și etapele lecției.

În cursul asistențelor la ore s-a

constatat, de pildă, că în etapa comunicării noilor cunoștințe — îndeosebi la științele naturale, științele sociale, literatură — participarea elevilor la lecție se rezumă la înregistrarea cunoștințelor, la notarea lor în caiete eventual la stabilirea — sub conducerea profesorului — a unor legături cu cunoștințele anterioare. Preocupându-se să asigure participarea mai intensă a gândirii elevilor în această etapă a lecției, studiind în acest scop metodele de muncă ale cadrelor didactice cu experiență înaintată, conducerea școlii s-a convins că are un deosebit efect procedeul de a anunța elevilor — înaintea expunerii noului material — unele probleme care le pot rezolva folosind noile cunoștințe pe care le primesc. La o lecție de istorie cu tema „Imperiul macedonean” de exemplu, profesorul poate cere elevilor să se gîndească și să dea răspuns, pe baza datelor furnizate de lecția nouă, la problema „cum se explică apariția și creșterea imperiului macedonean în sec. V î.e.n.”. În asemenea cazuri elevii urmăresc mai atent explicațiile, participarea gândirii lor este mai intensă și astfel cunoștințele se însușesc mai repede.

În urma îndrumărilor primite acest procedeu a fost aplicat mai larg. La psihologie, bunăoară, profesorul a cerut elevilor, cînd a explicat procesele afective, să caute a da răspuns în cursul lecției la următoarele două probleme; 1) Prin ce se deosebesc procesele afective de procesele de cunoaștere studiate? Ce rol și ce influență exercită procesele afective asupra cunoașterii realității obiective? La socialism științific, cînd s-a vorbit despre revoluția populară din țara noastră, s-a cerut elevilor să arate prin ce a îmbogățit partidul marxist-leninist al clasei muncitoare țin țara noastră experiența mișcării muncitorești internaționale în domeniul organizării și desfășurării revoluției socialiste.

La fel s-a procedat și la unele lecții de română, geografie, științele naturale etc. O astfel de metodă a predării noilor cunoștințe contribuie la prevenirea însușirii formale, la dezvoltarea gândirii elevilor și a capacității lor de a selecta esențialul din ansamblul cunoștințelor.

V. RADULIAN
Bicaz

La cercuri de electrotehnică de la Casa pionierilor din Craiova

Proiecții de filme didactice

Pentru a da lecțiilor lor un caracter cit mai intuitiv, profesorii de la Școala medie din Anina folosesc adesea proiecțiile de filme didactice. Ei au primit în această privință un ajutor însemnat din partea clubului muncitoresc din localitate, care a pus la dispoziția școlii un aparat de proiecție.

Printre filmele didactice care au contribuit mai mult la lămurirea elevilor asupra noțiunilor științifice nou predate se numără, de pildă, filmele „Tubul electro-

nic”, „Calculul în natură”, „Studiul activității aparatului digestiv” etc.

În școală se organizează pentru elevi și proiecții de filme cu caracter educativ, care sînt vizionate cu mult interes de elevi.

Ajutîndu-i pe elevi să pătrundă mai adînc cunoștințele studiate, lărgindu-le orizontul, filmele didactice contribuie efectiv la buna lor pregătire.

Prof. GH. I. CĂPITAN
Anina

De la cauze la măsuri

Problema prevenirii și înlăturării rămîinerii în urmă la învățătură constituie una din principalele preocupări ale cadrelor didactice din raionul Năsăud.

Pentru a stabili măsurile cele mai eficiente în vederea lichidării rămîinerii în urmă la învățătură cercuri pedagogice al directorilor din raionul Năsăud a efectuat nu de mult o analiză adîncită a cauzelor care determină lipsurile din pregătirea unor elevi. Discuțiile au relevat că asemenea cauze sînt pregătirea superficială a lecțiilor de către unii profesori, insuficienta utilizare a pro-

cedeele menite să stimuleze dragostea pentru studiu a elevilor, pasivitatea și indiferența în ceea ce privește legătura cu familiile elevilor.

Cunoașterea acestor cauze a dat directorilor posibilitatea să stabilească în ședința cercului, măsuri concrete care să ducă la lichidarea lor: organizarea mai eficientă a activității comisiilor metodice, intensificarea ajutorului acordat cadrelor tinere, mai buna desfășurare a schimbului de experiență între profesori etc.

Prof. S. GEORGE

CONCURSURI

Institutul de construcții din București anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1) profesor, poziția 2 din statul de funcțiuni al catedrei de clădiri;

2) conferențiar, poziția 3 din statul de funcțiuni al catedrei de organizarea, planificarea și economia construcțiilor;

3) conferențiar, poziția 5 din statul de funcțiuni al catedrei de instalații și termotehnică;

4) conferențiar, poziția 6 din statul de funcțiuni al catedrei de matematici II.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț, o cerere adresată rectorului Institutului de construcții din București, b-dul Tolbuhin nr. 80, raionul 23 August, însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care își au funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Locul și data concursului vor fi anunțate direct candidaților admiși la concurs pentru posturile respective.

★

Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu” din București anunță scoaterea la concurs a unui post didactic de conferențiar, poziția XXXI/2, la disciplina fiziopatologie, catedra de chirurgie II și medicină veterinară.

Cei care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de o lună de

la apariția prezentului anunț, la rectoratul institutului, următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care își au funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Concursul va avea loc după două luni de la apariția prezentului anunț, la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu” din București, b-dul Mărăștii nr. 59, de la rectoratul cărui se pot obține zilnic, între orele 9—14, informații suplimentare.

★

Institutul politehnic din Iași anunță ocuparea prin concurs a unui post de profesor la Facultatea de chimie industrială, catedra de tehnologie chimică generală, disciplinele Automatizări, Utilaje în industria chimică anorganică.

Cererile de înscriere se vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț, la rectoratul Institutului politehnic din Iași, Calea 23 August nr. 11, însoțite de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care își au funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

O lecție practică de fitotehnie la Centrul Școlar agricol din Șendriceni, regiunea Suceava

COMISIILE METODICE

Printre activitățile care contribuie la perfecționarea muncii învățătorilor și profesorilor și, prin aceasta, la obținerea unor rezultate mereu mai bune în procesul instructiv-educativ se află și cele desfășurate în cadrul comisiilor metodice. Forme ale activității metodice colective din școală, comisiile metodice înmănușiază cadrele didactice de aceeași specialitate sau de spe-

cialități înrudite, ținând la descoperirea și generalizarea experienței înaintate, la înlăturarea deficiențelor, în vederea unui învățământ de calitate.

Cele publicate în pagina de față urmăresc să arate, pe baza exemplelor din câteva școli, cum își realizează comisiile metodice aceste obiective și să ridice unele probleme legate de continuarea îmbunătățirii a activității lor.

Aproape de cerințele concrete

În cele mai multe locuri, comisiile metodice sînt conduse de cadre didactice active, cu experiență, cunoscute pentru succesele pe care le obțin an de an în instruirea și educarea elevilor. Aceasta și face ca activitatea lor să fie orientată spre problemele esențiale ce se cer rezolvate într-o etapă sau alta.

Așa, de exemplu, la începutul anului cele mai multe comisii metodice i-au orientat pe profesori spre studierea cu atenție a planului de învățământ, a programelor, a manualelor. Într-o serie de școli, prima ședință de lucru și primele acțiuni întreprinse de comisiile metodice au fost îndreptate în spre ajutarea cadrelor didactice în alcătuirea planurilor anuale și calendaristice, în cunoașterea temeinică și în înțelegerea justă a cerințelor programei, în distribuirea materiei pe lecții în funcție de particularitățile clasei, de volumul și calitatea cunoștințelor însușite anterior de elevi.

În cursul anului, de asemenea, activitatea multor comisii metodice a pornit de la cerințele realității. Așa de exemplu, la Școala de 8 ani nr. 1 din Onești, constatându-se la un moment dat că unele cadre didactice dau cu prea multă ușurință note de 1 și 2, în timp ce altele, dimpotrivă, sînt prea indulgente, comisiile metodice au pus în discuție problemele aplicării sistemului de notare, astfel încît să se asigure folosirea judicioasă a acestuia de către toți pedagogii școlii atît la lecții cît și la lucrările scrise. Tot astfel, la Școala de 8 ani din comuna Jina, raionul Sebeș, comisia metodică a învățătorilor s-a preocupat de ajutarea cadrelor didactice în desfășurarea orelor de lectură, intrucît s-a dovedit că orele de acest fel la clasele mici ridicau în fața învățătorilor o seamă de dificultăți. A ceeași orientare în spre problemele cerute de activitatea didactică concretă a determinat alte comisii metodice să caute — prin mijlocirea discuțiilor, a lecțiilor deschise și interesanțelor — căile prin care se poate aduce o contribuție cît mai substanțială la educarea patriotică a elevilor prin predarea matematicii, a fizicii, a chimiei etc., mijloacele cele mai indicate pentru a le forma, începînd din clasele mici, concepția materialistă despre natură și societate, cele mai bune forme de colaborare cu organizația U.T.M. și de pionieri, de orientare pedagogică a familiei în munca educativă ce-i revine etc.

Orientarea activității metodice colective spre aspectele de un deosebit interes, posibilă numai prin cunoașterea realităților din școală, se reflectă limpede în tematica ședințelor și a lecțiilor deschise organizate în cadrul multor comisii metodice, care pun în discuție nu probleme de mult rezolvate, generalități și lucruri arhicunoscute, ci probleme care își așteaptă soluția în condițiile concrete ale școlii respective și a căror discutare poate constitui un ajutor efectiv pentru cadrele didactice. Referate pe teme ca „Metodele pe care le-am folosit pentru realizarea unei exprimări corecte (orale și scrise) în predarea limbilor”, „Greșelile tipice de ortografie și punctuație, măsuri pentru prevenirea și înlăturarea lor” (Școala de 8 ani nr. 3 din Timișoara), „Învățăminte trase pentru activitatea de viitor din practica continuă efectuată toamna de elevii claselor a V-a și a VI-a” (Școala din comuna Vidra, regiunea București), „Pregătirea profesorului-maistru pentru lucrările practice” (Școala de 8 ani nr. 1 din Onești), „Ajutorarea familiei în organizarea timpului de muncă, de recreare și

odihnă al elevului” (Școala de 8 ani din comuna Jina, raionul Sebeș), „Material didactic confecționat cu mijloace proprii necesar predării geografiei și științelor naturale” (Școala medie din Roman), „Cum procedez pentru explicarea cuvintelor noi la clasele mici” (Școala de 8 ani din comuna Boiștea, raionul Moinești) și altele — arată preocuparea pentru orientarea concretă a cadrelor didactice, pentru îmbogățirea metodelor și procedurilor lor de lucru, astfel încît calitatea muncii lor să crească mereu.

Poți constata însă că nu peste tot temele referatelor sînt stabilite cu discernămint, în funcție de cerințele activității învățătorilor și profesorilor, de greutățile reale pe care le au aceștia în predare. Este greu de presupus, bunăoară, că temele referatelor „Lecția, formă de bază în procesul instructiv-educativ” (susținut la o școală de 8 ani din raionul Săveni), „Importanța muncii dirigintului” (Rm. Sărat), „Influența romantismului francez în operele scriitorilor de la 1848” (Sibiu), „Dramaturgia lui Camil Petrescu” (Brașov) și altele de acest gen să fi putut spune cadrelor didactice altceva decît lucruri cunoscute, pe care le învață orice student, să le fi venit con-

Eficacitatea — în centrul atenției

Desigur însă că numai o justă alegere a tematicii referatelor și lecțiilor deschise nu poate asigura, prin ea însăși, succesul muncii. Este nevoie și de o asemenea tratare a temelor încît fiecare ședință a comisiei să îmbogățească bagajul de metode și procedee a membrilor ei cu ceva nou, valoros și util pentru munca lor.

Cum discutăm, în comisiile metodice, problemele activității noastre?

Comisia metodică a profesorilor de chimie de la o școală medie din București și-a propus să discute procedeele folosite de unul din profesori pentru educarea ateistă a elevilor în lecțiile de chimie, plecînd de la constatarea că, deși chimia oferă un bogat material în sprijinul formării concepției materialist-dialectice despre lume, unele cadre de specialitate îl folosesc prea puțin. Expunerea, întocmită de unul din cei mai buni profesori din școală, a arătat concret ce a realizat ei în această direcție și ce își propune să facă în viitor. Oprindu-se bunăoară, la importanța pe care o au cunoștințele științifice despre apariția vieții și despre esența fenomenelor ei, profesorul a arătat, printre altele, cum a lămurit treptat elevilor aceste probleme. Întîi, la lecții, le-a explicat legătura dintre substanțele minerale și cele organice, ca și principală deosebire dintre materia vie și cea lipsită de viață. Apoi, în cadrul activităților cîin afara clasei, a discutat cu ei despre apariția vieții pe Pămînt. În expunerea sa, vorbitorul a arătat colegilor în mod concret cum a înfățișat elevilor funcția vitală a albuminei, astfel încît concluziile științifice să rezulte cît mai limpede și mai convingător. El a arătat în continuare, pe baza unor exemple din munca sa, cîte prilejuri oferă pentru dezvoltarea concepției științifice despre lume a elevilor, lecțiile de chimie care lămuresc în ce constau multe din „minunile” folosite de biserică pentru a-i impresiona pe neștiutori. Printre „minunile” lămurite în acest fel la orele de chimie au fost cele privind „apa sfințită”, „moaștele sfinților părinți” care nu se alterează multă vreme, „innoirea”

miraculoasă a icoanelor, icoanele care „singerează” ș.a.m.d. De pildă, minunea „apei sfințite” a fost lămurită la lecțiile despre apă și soluțiile ei, în care profesorul a arătat că apa „sfințită” care se păstrează multă vreme nealterată, este o apă ca toate celelalte, dar luată iarna, cînd bacteriile sînt nimicite de temperatura scăzută și păstrată într-un vas argintat, în care se introduce și o cruce de argint — deoarece argintul afundat în apă ucide și el bacteriile. De asemenea, în vas se mai introduce și busuioac care, prin taranții pe care îi conține, ucide și el bacteriile.

La sfîrșitul ședinței comisiei metodice carnetele profesorilor de chimie erau pline cu notații valoroase — sugestii, procedee folosite cu un deosebit efect.

Se întîmplă însă pretutindeni așa? Avem în față referatul ținut în comisia metodică a dirigintilor unei școli din raionul Lăpuș. Tema lui: „Cum desfășor convorbirea pe problemele etice în orele de dirigenție”. Subiectul, trebuie să recunoaștem, interesează un mare număr de cadre didactice. Dar ce a cuprins expunerea? Generalități cu privire la importanța convorbirii în educație. Nici un exemplu concret care să illustreze cum și de la ce probleme a pornit profesorul în această convorbire, cum i-a stimulat pe elevi să pună și ei întrebări, să ridice probleme, cum a reușit să înlătore izul de lecție de ascultare, care de obicei îl poartă unele ore de dirigenție ș.a.m.d.

O foarte mare importanță are felul cum se desfășoară lecțiile deschise, larg uzitate în activitățile comisiilor metodice — și pe bună dreptate, pentru că ele pot oferi cadrelor didactice modele de folosire a unei metode sau a unor procedee bune, proprii muncii pedagogilor cu experiență.

Dar oare orice lecție deschisă poate da rezultate bune? Desigur că acest scop nu poate fi atins decît dacă e vorba de lecții realmente izbutite, care aduc ceva nou, care sînt rezultatul unei munci cu adevărat creatoare.

De aici decurge o primă cerință: ca lecțiile deschise să fie

ținute de cadre didactice cu o bună pregătire, cu o experiență didactică și pedagogică valoroasă.

Este bine ca participanții la lecția deschisă să discute în prealabil metodele ce vor fi ilustrate în cadrul ei. Acest lucru se face de obicei în ședințele curente ale comisiilor metodice (patru anual) și care, de regulă, sînt urmate de lecții deschise ce demonstrează problemele abordate în colectiv. Dar lecții deschise se pot organiza și pe parcurs, între ședințele curente ale comisiilor metodice — și anume, atunci cînd responsabilul comisiei sau conducerea școlii au descoperit metode de muncă cu totul deosebite, care merită a fi generalizate fără întîrziere, sau cînd doresc să statornicească în școală unele metode bune de lucru, dar care nu sînt în atenția celor mai multe cadre didactice. Și în asemenea împrejurări discuția prealabilă este necesară.

Desigur însă că nu trebuie să se exagereze pe această linie, căci abuzul de lecții deschise face un prost serviciu școlii. El îi supraîncarcă pe învățători și pe profesori, iar uneori aduce perturbări procesului instructiv-educativ. Și apoi, de ce n-am recunoaște? Abuzul acesta duce de obicei la o slabă pregătire a acțiunii respective — în sensul insuficienței studierii a posibilităților de generalizare în școală a metodelor popularizate, al redactării în grabă a materialelor teoretice care vor prezenta și susține metodele respective, a concluziilor care se impun. Cel mai adesea exagerările de această natură determină ținerea unor lecții oarecare, fără nici un obiectiv precis, care demonstrează de toate și nimic. Prin forța lucrurilor ele vor fi ținute și de către cadre didactice mai puțin indicate, ceea ce constituie un mare dezavantaj.

Cum fuga după un număr cît mai mare de lecții deschise nu înseamnă și o muncă de calitate, dusă în profunzime, avem datoria să o combatem permanent și să renunțăm la exagerări, îndreptîndu-ne în schimb atenția, eforturile, înspre întărirea continuului.

Adeseori comisiile metodice organizează și interesanțele la lecții. Constituind o formă eficientă de perfecționare a muncii pedagogice interesanțele nu trebuie făcute nici ele la întîmplare, la orice profesor și la orice lecție. Profesorii tineri doresc să asiste la lecțiile colegilor lor mai în vîrstă tocmai spre a învăța din munca lor. De aceea, ei trebuie orientați să meargă la cei mai buni profesori din școală, la cei care, prin felul cum predau, cum îi educă pe elevi, le pot ajuta să cunoască „tainele” meseriei adevăratului pedagog. Și, desigur, este important să se asiste la lecții în mod organizat, așa ca profesorii tineri să vadă cum își desfășoară frunțașii expunerea noilor cunoștințe, și lecțiile de laborator sau cele de rezolvare a problemelor, și lecțiile recapitulative.

Se obișnuiește în școli ca și profesorii cu experiență să asiste la lecțiile celor tineri. Este, desigur, un procedeu indicat, care poate semnala începătorilor unele lucruri pozitive sau negative din munca lor, laturi de care uneori nici nu sînt conștienți și a căror dezvoltare sau lichidare, după caz, poate contribui mult la progresul activității didactice pe care o desfășoară.

Este de la sine înțeles că, în toate cazurile, interesanțele vor da rezultate bune atunci cînd se desfășoară într-un spirit cu adevărat tovărășesc, vîdînd dorința sinceră de a munci pentru binele școlii.

Ca și în cazul lecțiilor deschise, este bine să combatem abuzul de interesanțele. Directorul unei școli din orașul Timișoara se declară, de pildă, satisfăcut de faptul că, în prima etapă a anului școlar, s-au efectuat în școala lui aproape 400 de interesanțe și că în registrul special rezervat pentru asemenea activități se completaseră aproape 50 de pagini de „învățăminte”. Numai că, bineînțeles, majoritatea acestor „învățăminte” erau generalități, lucruri de mult învățate de toți. Cum contribuie interesanțele la perfecționarea muncii cadrelor didactice din școală, la îmbunătățirea nivelului general al predării, în ce măsură se aplică concluziile trase de pe urma lor și cu ce efecte — iată ce aspecte trebuie avute în vedere înaintea de toate.

★

Este deosebit de util ca din activitatea comisiilor metodice să rezulte o seamă de propuneri pentru îmbunătățirea activității pe întreaga școală. Constatările și concluziile la care s-a ajuns în comisiile metodice într-o problemă sau alta trebuie studiate cu atenție de către directorul școlii, pentru ca în consiliile pedagogice el să poată duce mai departe experiența bună dintr-un anumit domeniu, să o poată recomanda tuturor.

Se înțelege că directorul școlii are datoria să cunoască în profunzime stilul de muncă al comisiilor metodice, utilitatea acțiunilor întreprinse, efectul lor. Studiarea planurilor de muncă ale comisiilor în vederea îmbunătățirii lor, participarea la ședințele acestora, urmărirea felului cum se aplică în munca instructiv-educativă cele discutate la ședințe — sînt numai cîteva din posibilitățile pe care le are conducerea școlii pentru cunoașterea activității comisiilor metodice, pentru sporirea eficacității acestora.

Comisiile metodice pot și trebuie să constituie ajutoare de preț în perfecționarea cadrelor didactice. Cu condiția ca întreaga lor activitate să fie bazată pe realitățile vieții din școală, să fie orientate spre înarmarea pedagogilor cu cele mai bune metode de instruire și educare a elevilor.

Colaborare în utilizarea cu bune rezultate a aparatelor pentru experiențe cu substanțe radioactive.

Predarea mișcării circulare și de rotație

Mișcarea circulară și de rotație este un fenomen des întâlnit atât în natură cât și în producție, în tehnică. Consider că studiul amănunțit al noțiunilor legate de acest fenomen este deosebit de important la secțiile serale ale școlilor de cultură generală, deoarece muncitorii-elevi vin în contact aproape zi de zi, în activitatea lor la mașinile-unelte, cu probleme legate de mișcarea circulară și de rotație. Îngrijindu-ne ca ei să-și însușească în mod corect și temeinic legile acestei mișcări le dăm un ajutor efectiv în vederea muncii pe care o desfășoară în producție și înlesnim totodată înțelegerea unor probleme teoretice de fizică ce vor fi studiate ulterior.

Programa de fizică pentru secțiile serale prevede predarea capitoului „Mișcarea circulară și de rotație” în 5 ore. Intrucât însă consider necesară recapitularea prealabilă cu elevii a unor cunoștințe importante pentru înțelegerea noilor noțiuni (viteza ca vector, operațiuni cu mărimi vectoriale etc.), am repartizat acestui capitol 6 ore, folosind și una din orele lăsate la dispoziția profesorului. Am planificat astfel patru ore pentru predarea noțiunilor noi, iar două ore pentru rezolvări de probleme complexe.

În prima oră, după recapitularea noțiunilor de bază, voi transmite elevilor cunoștințe privind mișcarea circulară uniformă, mișcarea punctului material, precum și mișcarea de rotație a corpului solid și noțiunile legate de acestea: perioada, frecvența, respectiv numărul de rotații pe minut, viteza unghiulară, viteza lineară (sau tangențială). Îi voi solicita pe muncitorii-elevi, care cunosc din practică o serie de metode de determinare a numărului de rotații pe minut, să ilustreze cu date concrete, referitoare la frecvența diferitelor mașini-unelte, afirmațiile făcute în expunere.

În cea de-a doua oră voi explica cunoștințele privitoare la viteza lineară, la viteza unghiulară, precum și la relațiile existente între acestea. Voi atrage în mod special atenția elevilor asupra faptului că pentru caracterizarea mișcării de rotație a unui corp solid nu este suficientă cunoșterea vitezei lineare, deoarece aceasta depinde de distanța față de axa de rotație a fiecărui punct al corpului respectiv. Voi arăta totodată că mișcarea de rotație este determinată de viteza unghiulară și voi insista asupra relației $\omega = \frac{2\pi N}{30}$, deoarece

în tehnică se lucrează în general cu numărul de rotații pe minut.

În cea de-a treia oră voi clarifica noțiunea de accelerație centripetă. Îmi propun să încep explicația printr-o întrebare adresată elevilor: oare mișcarea uniformă de rotație are accelerație? Știu, din experiența anilor trecuți, că elevii sint înclinați să răspundă negativ, deoarece este vorba de mișcarea uniformă la care, în cazul traiectoriei drepte, nu s-a pus în discuție problema accelerației, avându-se în vedere că în cazul acesta direcția vitezei nu se schimbă. Pentru a-i convinge pe elevi că mișcarea de rotație are totdeauna accelerație. Le voi arăta că în cazul acestei mișcări, deși valoarea numerică a vitezei este constantă, variază direcția vitezei, ceea ce produce accelerație. Voi sublinia în continuare faptul că la mișcarea circulară sau la cea de rotație direcția vitezei lineare se schimbă de la un moment la altul (fiind orientată întotdeauna pe linia tangenței). Vom ajunge astfel la concluzia că deoarece viteza este o mărime vectorială, schimbarea direcției acestui vector reprezintă

accelerația mișcării îndreptată spre centrul cercului. Voi preciza că ea poartă numele de accelerație centripetă și voi atrage atenția elevilor asupra faptului că valoarea numerică a acestei accelerații este constantă, oricare ar fi poziția mobilului pe traiectorie (cerc). Ei își vor da astfel seama că și accelerația centripetă este o mărime vectorială.

În ora următoare voi pune în discuție aspectul dinamic al problemei, în legătură cu forța centrifugă și forța centripetă. Voi arăta elevilor că accelerația centripetă (cu valoare numerică constantă) este generată de o forță constantă, orientată tot spre centrul de rotație. Prin rotirea unui corp legat de o sfoară voi demonstra faptul că acesta se poate mișca numai pe o circumferință în condițiile în care îl atragem continuu cu aceeași forță spre centru. Aplicând legea a doua a dinamicii, voi scrie pe tablă expresia forței centripete în formula:

$$F = m \omega^2 r = \frac{m v^2}{r} \text{ Rotind}$$

corpul, elevii vor simți, prin intermediul sforii că și acesta exercită o acțiune. Le voi arăta că această forță se poate măsura prin intercalarea unui dinamometru. Le voi explica apoi că, în conformitate cu legea a treia a dinamicii, corpul care este supus mișcării circulare acționează și el asupra corpului care îl determină mișcarea și voi preciza că forța care acționează poartă numele de forță centrifugă. Voi scoate în evidență faptul că forța centrifugă nu acționează asupra corpului ce execută mișcarea circulară, ci asupra aceluși corp care determină mișcarea corpului pe circumferință și voi accentua că, chiar în momentul când încetează forța centripetă, încetează și forța centrifugă, iar corpul se deplasează cu o mișcare rectilinie uniformă în direcția tangentei duse la cerc în acel punct. Voi ilustra practic această afirmație la exemplul dat, arătând elevilor că, atunci când încetează forța centripetă, adică atunci când sfoara se rupe, încetează și forța centrifugă.

Pentru adâncirea cunoștințelor nou predate îi voi antrena pe elevi în rezolvarea unor probleme practice. Aceste probleme vor privi, de exemplu, mișcarea trenului la curbe, unde forța centripetă este exercitată de liniile ferate iar roțile acționează asupra șinelor cu forța centrifugă, menținerea Lunii pe traiectoria sa de către forța gravitațională a Pământului (forță centripetă) etc. În continuare voi discuta cu elevii aplicațiile practice în producție ale forței centrifuge și, în vederea unei mai bune înțelegeri a acestora, voi utiliza mașina centrifugă și accesoriile ei. La efectuarea fiecărei experiențe voi analiza cauzele fenomenelor observate, trecând pe această bază la aplicații practice concrete: reglajul automat al admisei vaporilor la mașini, pompe centrifuge etc.

Ultimele două ore le voi folosi exclusiv pentru rezolvări de probleme legate strâns de muncă în producție a elevilor. De pildă, vom rezolva probleme referitoare la funcționarea mașinii de frezat de la Fabrica de mobilă din localitate, mașină al cărei cuțit are o frecvență de rotație de 17.000 de rotații pe minut. Notând $N=17.000$, vom calcula frecvența și perioada rotației, ca și viteza unghiulară și viteza de tăiere a cuțitului, cu raza de 5 cm. Vom rezolva și probleme privind strungurile la care, cunoscând viteza de tăiere, vom calcula frecvența rotației, viteza unghiulară etc. Îi voi interesa desigur pe elevi și problemele legate de miș-

carea circulară a corpului într-un plan vertical în câmpul gravitațional. Vom alcătui astfel de probleme în legătură cu mișcarea vehiculelor pe podurile convexe, în legătură cu zborul avioanelor etc. La rezolvarea acestor probleme voi insista asupra înțelegerii de către elevi a faptului că greutatea corpurilor se micșorează în punctul cel mai înalt al traiectoriei și crește în punctul cel mai adânc al acesteia deoarece — datorită faptului că în fiecare moment acționează asupra corpului două forțe — rezultanta lor în punctul cel mai înalt este egală cu diferența forței gravitaționale și forței centrifuge, pe când în punctul cel mai adânc este egală cu suma lor. Pornind de aici elevii vor putea înțelege și ceea ce se întâmplă cu corpul în cazul când forța centrifugă este egală cu forța gravitațională (deci cu greutatea corpului). Ei își vor da lesne seama că, în acest caz, în punctul cel mai înalt al traiectoriei corpul se află în stare de imponderabilitate, iar în punctul cel mai adânc greutatea lui se dublează. Le voi arăta, pe această bază, cât de important este zborul în plan vertical pe traiectorie circulară în pregătirea prealabilă a cosmonauților pentru zbururile pe care le efectuează în navele cosmice.

Socotesc că, organizate în modul expus mai sus, lecțiile privitoare la capitolul „Mișcarea circulară și de rotație” îi vor înarma pe elevi cu cunoștințe temeinice.

Prof. D. RAFAIN
Școala medie „Dr. Petru Groza”
Odorhei

Pentru valorificarea laturii educative a lecțiilor

La Școala medie nr. 3 din Brăila se acordă o deosebită atenție realizării laturii educative a lecțiilor. Iată, de pildă, câteva aspecte ale acestei preocupări așa cum se oglindesc ele la lecțiile de limba română ținute în clasa a VIII-a de la secția serală a școlii.

În predarea poeziei „Închinare”, de M. Beniuc, s-a insistat în mod deosebit asupra luptei glorioase dusă de partidul nostru de-a lungul celor peste patru decenii de existență, au fost prezentate unele dintre cele mai luminoase figuri de eroi ai clasei muncitoare și s-au reliefat, cu exemple concrete, mărețele succese obținute de poporul nostru muncitor, sub conducerea partidului, în anii puterii populare. Discuțiile și exemplele au întărit și mai mult încrederea elevilor în cauza mărețată a clasei muncitoare, devotamentul lor față de partid.

Discutarea poemului „Bălcescu” de Eugen Jebeleanu

a prilejuit reliefaarea figurii luminoase a acestui patriot înflăcărat, ceea ce a contribuit de asemenea la întărirea educației patriotice a elevilor.

La rîndul ei, analiza meditației „În peșteră” de Panait Cerna, a scos în evidență faptul că omul se călește în luptă, iar analiza „Satirei duhului meu” de Grigore Alexandrescu a îngăduit combaterea concretă a unor rămășițe de cosmopolitism care se manifestă și astăzi în rîndurile unora dintre tineri în ceea ce privește îmbrăcămintea, ținuta, modul de a vorbi, modul de a-și petrece timpul liber.

Sublinierea aspectelor etice la lecțiile de limba română, ca și la lecțiile care se predau la celelalte discipline, îmbogățește conținutul acestora, le face să devină mai vii, mai atractive, mai strîns legate de viața elevilor.

Prof. N. TRUFAȘU
Brăila

Exercițiile de scriere batardă

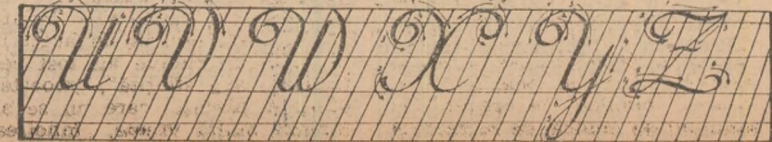
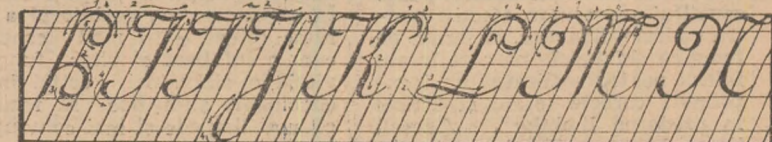
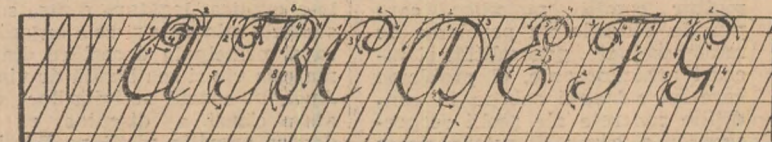
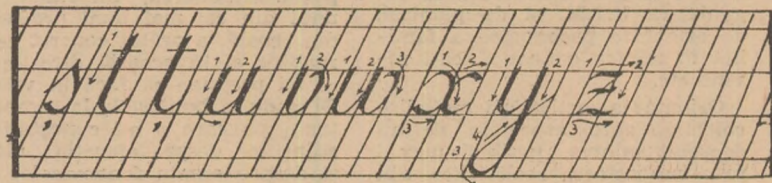
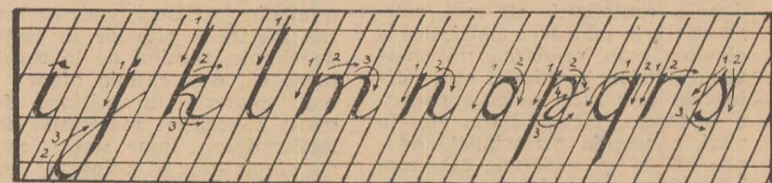
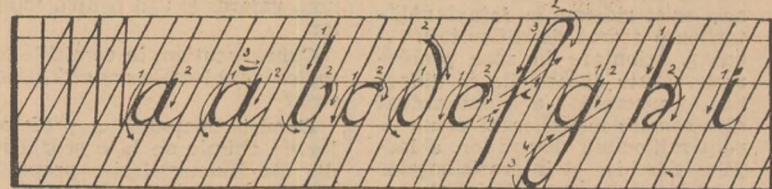
În trimestrul al III-lea, lecțiile de caligrafie în care se predă scrierea batardă se bazează pe recapitularea și corelarea cunoștințelor căpătate pînă acum. Aceasta se realizează printr-o serie de exerciții practice, aplicative.

Pentru scrierea exercițiilor elevii vor folosi un caiet neliniat, sub care vor pune un transparent liniat, ca în desenele alăturate.

Primele exerciții vor consta din scrierea unor propoziții scurte sau a unor lozinci. Mai târziu, elevii vor putea scrie fără transparent, pe foi neliniate, anunțuri pentru acțiunile prevăzute în domeniul muncii în afară de clasă și extrașcolare, angajamentul solemn al pionierului etc.

Exercițiile trebuie să asigure o legătură strînsă între cunoștințele predate în variatele lecții de caligrafie din cursul anului, oferind un prilej de aprofundare a regulilor tehnice în legătură cu structura grafică a literelor, a distanțelor reglementare între litere și cuvinte. De asemenea, trebuie să ajute la adaptarea elevilor la cerințele noi — „punerea în pagină” a textului formulat de profesor, găsirea unei forme cât mai estetice pentru prezentarea conținutului etc.

Prof. ELISABETA ULMEANU
Școala de 8 ani nr. 11
București

Despre structura lecției practice de agricultură

Activitatea practică a elevilor la obiectul „Agricultură” se desfășoară sub două forme principale: aplicațiile practice săptămânale și practica continuă în producție. În ambele cazuri, activitatea practică este o înlănțuire de mai multe lecții coordonate, al căror fir conducător este dat de programa instruirii teoretice a elevilor; ca urmare, lecțiile teoretice și cele practice se condiționează reciproc, formind un sistem unitar.

Scopul didactic principal al lecției practice de agricultură constă în primul rând în aplicarea cunoștințelor în vederea formării priceperilor și deprinderilor de muncă independentă; concomitent se realizează și verificarea acestora, precum și comunicarea și însușirea de noi cunoștințe, pe care elevii le aplică imediat sau cu ocazia altor lucrări practice. În funcție de aceste scopuri didactice se folosesc, după caz, metode de predare diferite, ca demonstrația, conversația, exercițiul, munca independentă etc. Se impune, în toate cazurile, ca lecția practică să constituie un proces creator, la care iau parte activ și elevii înșiși, împreună cu profesorul.

Aplicațiile practice agricole sunt foarte variate din punct de vedere al conținutului lor (aplicații la agrotehnică, fitotehnie, pomicultură, legumicultură etc.) și desfășurarea lor depinde de o serie de elemente caracteristice, cum sunt: anotimpul când se execută, starea timpului, umiditatea solului, stadiul de vegetație al plantelor, gradul de mecanizare a lucrărilor etc. Adaptarea metodei de predare la fiecare lecție în parte, cade în sarcina profesorului, căruia i se cere să țină seama de conținutul lecției, de situația concretă în care se desfășoară, de specificul obiectului de învățămînt, de particularitățile de vîrstă ale elevilor.

Tema unei lecții practice sau a unui grup de lecții în legătură cu o anumită categorie de lucrări agricole se poate epuiza într-o singură ședință de 2-3 ore (de exemplu, tratarea semințelor de grâu înainte de semănat), după cum poate necesita uneori mai multe ședințe (de exemplu, tăierile de formare a coroanei în livada tinăra) sau chiar mai multe luni (de exemplu, cultura unei plante). În acest din urmă caz, tema aplicației practice reprezintă o înlănțuire de mai multe lucrări (lecții), avînd un scop final unic, acela de a se realiza o anumită producție pe terenul respectiv. Dar și în aceste condiții efectuarea unei teme trebuie socotită ca desfășurarea unei lecții practice unitare.

Pentru a-și atinge pe deplin scopul, lecția practică de agricultură se pregătește cu mult timp înainte de a fi predată. Pregătirea cuprinde, în general, următoarele operații specifice: alegerea și recunoașterea locului unde se va efectua lucrarea, stabilirea legăturii cu conducerea și cu tehnicienii gospodăriei colective, spre a se asigura buna desfășurare a lecției, pregătirea unelte-

lor, mașinilor și materialelor necesare, documentarea personală a profesorului asupra tehnicii lucrării, organizarea grupelor sau echipelor de elevi. Faza de pregătire a lecției prezintă o importanță deosebită, deoarece asigură desfășurarea ei în ritm susținut și fără deficiențe neprevăzute.

Desfășurarea însăși a lecției practice este formată din mai multe etape, care se succed, îndeobște, în ordinea următoare. După verificarea cunoștințelor din lecția precedentă are loc o recapitulare a cunoștințelor teoretice, care explică sau motivează științific lucrarea ce se va executa, precum și necesitatea ei în procesul de producție, pentru ca elevii să participe de la început în mod conștient la activitățile cerute de lucrarea respectivă. În agricultură, explicarea și motivarea lucrărilor au o importanță deosebită, devenind o sursă de cunoștințe noi și deosebind prin aceasta activitatea științifică a gospodăriilor socialiste de munca empirică pe ogoare din trecut. Pentru elevi, aspectul științific al activităților practice constituie un important element de stimulare în muncă și de trezire a interesului pentru lucrarea ce o au de efectuat.

În cazul când aplicația practică precede lecția teoretică, este necesar un instructaj cât mai complet asupra lucrării, corelat cu aspectele teoretice predate la alte lecții. Se recomandă ca totdeauna să se explice elevilor modul cum se încadrează lucrarea respectivă în ansamblul celorlalte lucrări și locul ce-l ocupă în procesul de producție.

În momentul următor, după anunțarea temei (subiectului) lucrării practice, profesorul descrie mersul ei și prezintă oral operațiile principale din care se compune. Cunoașterea operațiilor ce compun lucrarea ajută fiecărui elev să știe ce are de făcut. Cu ocazia acestei prezentări, când este cazul, se vor arăta și mașinile sau uneltele de lucru.

Apoi profesorul execută el însuși lucrarea, în chip demonstrativ, imbinînd metoda demonstrativă cu explicația concomitentă asupra aspectelor specifice ale muncii, pentru a dirija observația și gândirea elevilor. De exemplu, profesorul poate arăta elevilor cum se altoiesc pomii, cum se prepară o soluție de concentrație dată, cum se reglează piesele active ale unei mașini, cum se plantează un răsad sau un pom etc. Pentru lucrările pe care profesorul nu le poate executa se apelează la specialiștii locali. Se recomandă ca, după această demonstrație, unul sau mai mulți elevi să execute lucrarea în fața colegilor lor, pentru fixarea cunoștințelor și obținerea priceperilor necesare.

În continuare, elevii sînt repartizați pe grupe sau echipe, la operațiile componente ale lucrării și se trece la executarea propriu-zisă a ei. Profesorul va asigura, prin rotație, trecerea elevilor pe la toate operațiile menționate, astfel ca pînă la urmă toți elevii să cunoască lucrarea în in-

trebul ei. Reușita acestei etape a lecției practice depinde în cea mai mare măsură de buna organizare a echipelor de elevi și de felul cum sînt îndrumați ei în îndeplinirea atribuțiilor. Dacă executarea propriu-zisă a lucrării cere mai multe ședințe, profesorul trebuie să asigure continuitatea ei prin scurte convorbiri introductive.

Din punct de vedere metodic, la executarea lucrării se pot folosi două procedee. Astfel, la clasele mai mici această parte a lecției se împarte în mai multe etape, la sfîrșitul cărora profesorul controlează executarea lucrării și dă îndrumări pentru etapa următoare; la clasele mai mari, elevii execută independent lucrarea în întregime. În acest caz se dezvoltă spiritul de inițiativă al elevilor și răspunderea lor în muncă.

În timpul lucrării profesorul trebuie să asigure și varietatea exercițiilor sau operațiilor, astfel ca ele să nu devină plictisitoare, lipsite de interes. Aceasta se realizează de obicei prin rotația echipelor și chiar a elevilor în cadrul echipelor. Spre a dezvolta atitudinea conștientă a elevilor în timpul muncii este necesar ca profesorul să îndrumeze astfel executarea lucrării practice încît elevii să-și dea seama că rezultatul muncii lor (concretizat, de pildă, printr-o anumită producție pe terenul ce li s-a atribuit în G.A.C.) este nu numai urmarea efortului fizic, ci și urmarea muncii intelectuale desfășurate, a folosirii cunoștințelor teoretice obținute în clasă, a aplicării ideilor proprii. Calea indicată în acest scop este trecerea treptată de la lucrări simple la lucrări sau sisteme de lucrări mai complexe, trecere pe parcursul căreia elevii sînt solicitați din ce în ce mai mult să aleagă singuri metoda, procedeele, uneltele ce mai pot fi utilizate pentru lucrarea respectivă, să rezolve mintal, de la început, problemele ridicate de îndeplinirea scopului lucrării, conform cerințelor agrotehnice.

La încheierea lecției practice are loc, așa cum se știe, o analiză critică a lucrărilor executate. Responsabilitățile de grupă și alți elevi, numiți de profesor, arată ce au lucrat și cum au lucrat, explică tehnica lucrării, prezintă motivările științifice, evidențiază realizările, indică lipsurile, greutățile, arată multe elemente specifice, date practice, învățăminte. La sfîrșit profesorul trage concluzia generală din punct de vedere științific și educativ, evidențiază elevii silitori, face aprecieri asupra felului cum s-a desfășurat lecția practică și asupra disciplinei, pune note.

Convingerea cu care profesorul privește necesitatea aplicării unor metode specifice la lecțiile practice de agricultură și străduința lui de a le folosi cât mai bine constituie garanția reușitei acestei importante forme a procesului de învățămînt în școala de cultură generală de la sate.

PETRE STĂNCULESCU

Prin exerciții la deprinderea de a aplica în practică

În munca mea de predare a limbii române în clasele V-VII ale secției de limba de predare maghiară de la Școala medie „Bolyai Farkas” din Tg. Mureș am observat adesea că elevii își însușesc cu destulă ușurință definițiile, regulile etc. Stăruința mea s-a îndreptat însă nu spre a asigura memorarea mecanică a acestora, ci spre înarmarea elevilor cu deprinderea de a aplica în practică cele învățate. Într-adevăr, fără a subaprecia necesitatea și importanța însușirii cunoștințelor teoretice, trebuie să recunoaștem faptul că numai învățarea regulilor și definițiilor gramaticale, fără aplicarea acestora, poate face ca predarea limbii să cadă în formalism.

Să ne oprim, de exemplu, la articolul posesiv. În general, elevii îl cunosc foarte bine din punct de vedere teoretic și pot să-l repete ori de câte ori îi întrebăm: al, a, ai, ale... Dar nu rare ori, în momentul când li se cere să formeze o frază care să includă articole posesive, știința lor dă greș. De ce? Pentru că nu am făcut cu ei suficiente exerciții aplicative. Asemenea exerciții se impun însă cu atât mai mult cu cît în gramatica maghiară articolul posesiv este o noțiune necunoscută și nu avem, deci, o bază de comparație. De aceea, dacă nu fac suficiente exerciții, elevii nu asociază forma unui conținut concret. Numai printr-o muncă perseverentă, prin exerciții sistematice și repetate își pot lămurii elevii această problemă, pot aplica regula respectivă în mod logic în practica vorbirii.

Pentru a-i ajuta în această direcție, ca și efectuez cu ei exerciții cât mai variate. Acestea se referă, în general, la recunoașterea și folosirea articolului posesiv pe lingă substantive, adjective, articole, pronume, numere. Iată cîteva procedee pe care le-am folosit.

Am cerut elevilor să identifice într-un text dat și să grupeze după gen și număr articolele posesive, deosebindu-le de alte cuvinte similare ca formă. (Acest procedeu contribuie și la dezvoltarea deprinderilor ortografice). Am dat, de pildă, textul următor: „Un grup de pionieri ai școlii a vizitat o fabrică a orașului nostru pentru a cunoaște pe muncitorii fruntași în producție și a-i felicita. A mers cu ei și Aurel, pentru a-l vedea pe tatăl său la locul lui de muncă”. Sau: „Profesorul de istorie al școlii a condus elevii clasei a VI-a la o expoziție din oraș pentru a le arăta minunatele realizări ale regimului nostru democrat-popular”. Astfel de texte îi ajută pe elevi să deosebească ar-

ticolul posesiv de alte cuvinte asemănătoare ca formă cu el, dar care nu sînt articole posesive. De exemplu, ei învață să deosebească articolul a de particula ce stă înaintea verbului la infinitiv. (ca în a cunoaște), articolul ai de particula verbului la infinitiv, plus pronumele personal i (a-i felicită), articolul posesiv de auxiliarul a avea utilizat în formarea perfectului compus (ca în a condus) etc.

Am făcut cu elevii mei și altele de exerciții, pentru a-i lămurii cînd este și cînd nu este necesară folosirea articolului posesiv. În aceste exerciții m-am oprit la trei cazuri importante: întii, asupra împrejurărilor cînd trebuie (respectiv cînd nu trebuie) folosit articolul posesiv înaintea substantivului declinat la genitiv. Apoi, asupra acordului între obiectul posedat și articolul posesiv. În sfîrșit, exercițiile au urmărit să demonstreze elevilor că posesorul, aflat totdeauna la genitiv, este, ca gen, număr și caz cu totul independent de articolul posesiv. Toate acestea au fost demonstrate prin exemple. De pildă, pentru cazul cînd posesorul este un substantiv nehotărît, de genul masculin, numărul singular, am folosit exemple de felul următor: Un elev al unui profesor participă la concurs. Elevul unui profesor participă la concurs. Un elev fruntaș al unui profesor cunoscut a fost premiat. Elevul fruntaș al unui profesor cunoscut a fost premiat. În cazul cînd posesorul este un substantiv nehotărît de gen feminin, la singular, am utilizat exemple ca: Un pionier al unei școli a fost evidențiat. Pionierul unei școli a fost evidențiat. Un pionier fruntaș al unei școli de 8 ani citește multe cărți. Pionierul fruntaș al unei școli de 8 ani citește multe cărți.

De asemenea, pentru cazul cînd posesorul este un substantiv nehotărît de gen masculin, la plural, am folosit exemple ca: Mitrea Cocor a fost un copil al unor țărani săraci din Malu-Surpat. Mitrea Cocor a fost copilul unor țărani săraci din Malu-Surpat. Mitrea Cocor a fost un copil năpăstuit al unor țărani asupriți. Mitrea Cocor a fost copilul năpăstuit al unor țărani asupriți.

La fel, pentru cazul cînd posesorul este un substantiv nehotărît de gen feminin, la plural, am recurs la exemple ca: Bradul este un copac al unor păduri din țara noastră. Bradul este un copac folosit al unor păduri de conifere. Bradul este copacul folosit al unor păduri de conifere.

Se întîmplă adeseori ca obiectul posedat să fie urmat de mai multe atribute posesive despărțite prin virgule unele de altele, sau legate prin conjuncții. În asemenea cazuri am repetat articolul posesiv. De exemplu: „Poeziile lui Eminescu, ale lui Argeș și ale lui Beniuc au fost traduse în mai multe limbi”. Elevii au înțeles că, în această construcție, articolul posesiv înlocuiește obiectul posedat.

Un caz similar se ivește atunci cînd articolul posesiv face parte dintr-un predicat nominal, ca în exemplele: „Parcul este al copiilor”, „Uzina este a poporului muncitor”.

Cu ajutorul unor astfel de exemple și al multor altele am reușit să-i deprind pe elevi să folosească în mod just articolul posesiv. Pentru aceasta a trebuit, firește, să țin seama de principiul însușirii progresive a noțiunilor și să lărgesc mereu sfera aplicațiilor, astfel ca elevii să dobîndească deprinderi cu adevărat temeinice.

Prof. I. KELEMEN
Școala medie „Bolyai Farkas”
din Tg. Mureș

Ilustrare sugestivă

Preocuparea profesorilor de științe naturale de la Școala medie din Bistrița de a ține lecții instructive, ilustrate cu un bogat material didactic, cu desene și scheme sugestive și însoțite de lucrări practice contribuie la însușirea temeinică de către elevi a cunoștințelor.

De pildă, la lecțiile de zoologie se organizează observații microscopice și macroscopice asupra animalelor, observații asupra morfologiei externe și interne cît și a fiziologiei unor organe, se folosesc preparate microscopice etc. Descriind morfologia externă a speciei tipice aparținînd unei clase, ordin sau familie, într-o strînsă legătură cu mediul de viață, profesorii îi ajută pe elevi

să înțeleagă în mod just unitatea dintre organism și mediu. Totodată, prin evidențierea legăturii dintre morfologie și funcțiunile organelor descrise, elevii își dau seama de unitatea dialectică dintre structură și funcție.

Procedînd în acest fel, profesorii de specialitate consolidează cunoștințele elevilor pe baze științifice, formîndu-le o concepție materialistă asupra unității organismului pe de o parte și a unității organismului cu mediul pe de altă parte, înarmîndu-i cu un sistem de cunoștințe, temeinic fundamentate din punct de vedere științific.

Prof. G. LIVIU
Școala medie din Bistrița

Elevii din Timișoara în vizită la Stațiunea republicană a tinerilor naturalisti din localitate.

In laboratorul de mașini agricole de la Grupul școlar agricol din Craiova, elevii învață părțile componente ale plugului reversibil.

La practică pe ogoare

Zilele acestea au plecat la practică pe terenurile marilor unități agricole socialiste elevii anului II al școlii noastre. Pentru ca ei să-și poată desfășura cât mai bine activitatea, conducerea școlii a căutat să le asigure condițiile necesare ca să poată lucra de la început direct pe tractoare.

În acest scop, pe lângă practica de conducere a tractoarelor ce s-a desfășurat concomitent cu cursurile teoretice, câte o oră pe săptămână, elevii anului II au executat câte trei ore pe săptămână lucrări practice menite să le formeze deprinderi temeinice de conducere a tractorului și de lucru la diferite agregate folosite în campania agricolă.

De asemenea, elevii au fost repartizați la toate cele 22 de brigăzi de mecanizare complexe ale S.M.T.-ului pe lângă care funcționează școala, astfel ca întregul parc de mașini al acestuia să fie folosit cu maximum de randament și în același timp elevii să dispună de cele mai bune condiții în vederea formării deprinderilor de muncă.

Pentru a înlătura unele lipsuri manifestate în perioada de practică în producție din toamna trecută, conducerea școlii a urmărit să asigure practicii din acest an o mai atentă îndrumare. Astfel pe lângă îndrumarea directă primită din partea șefilor de brigadă și a tractoriștilor, elevii școlii vor fi permanent sprijiniți de colectivul de profesori și maștri-instructori. Aceștia au fost repartizați la cele trei centre unde lucrează elevii — Strehaia, Zegujani și Bicleș — astfel încât nici o echipă de elevi să nu rămână lipsită de îndrumare.

În perioada de practică se va urmări ca elevii să-și sistematizeze unele cunoștințe privind mînuirea și întreținerea tractorului, folosirea rațională a diferitelor agregate, executarea unor lucrări de bună calitate. Pentru a-i ajuta în această direcție, profesorii și maștrii-instructori vor stăruia asupra explicației științifice a proceselor legate de buna funcționare a tractorului, de arătura la diferite adâncimi raportată la scopul efectuării ei sau la plantele ce se cultivă etc. În același scop, pe toată perioada practicii de producție vor funcționa la cele trei centre de practică — Strehaia, Zegujani și Bicleș — biblioteci volante cu cărți de specialitate, ca de pildă „Tractoare” de Tr. Bobeica și M. Popescu, „Repararea și întreținerea tractoarelor și mașinilor agricole” etc.

De pe acum s-a ocupat conducerea școlii și de planificarea practicii de producție pe care o vor efectua la sfîrșitul cursurilor teoretice, timp de trei săptămîni, elevii din anul I. Lucrînd în grupe de cîte 20, elevii anului I vor executa în timpul acestei practici, sub conducerea maștrilor de lăcătușerie, lucrări complexe care, cerînd aplicarea priceperilor și deprinderilor însușite de ei în timpul anului în legătură cu trasarea, pilirea, nituirea, filetarea, răzuirea, lipirea, sudarea și forjarea metalelor, îi vor obișnui de pe acum cu lucrările de ajustaj și mecanică ce le vor avea de îndeplinit mai tîrziu, ca mecanizatori. Astfel, ei vor ajusta piese simple și complexe, vor executa asamblări etc.

Colectivul de profesori și maștri-instructori care lucrează cu elevii în timpul practicii va fi îndrumat pe toată perioada acesteia de conducerea școlii care, deplasîndu-se la centrele unde își desfășoară brigăzile lucrările mecanizate, va lua măsurile necesare pentru buna desfășurare a muncii, astfel încît aceasta să contribuie cît mai larg la adîncirea și sistematizarea cunoștințelor elevilor, să-i înarmeze cu temeinice deprinderi practice și în același timp să aibă asupra lor o influență educativă pozitivă.

Totodată, ținîndu-se seama de faptul că elevii anului I își vor începe activitatea școlară din anul viitor prin opt săptămîni de practică în producție, colectivul de profesori și maștri-instructori de la disciplinele de specialitate au fost îndrumați să studieze problemele ce vor trebui urmărite în acea perioadă, astfel ca viitorii mecanizatori să dobîndească o pregătire practică menită să înlesnească însușirea cunoștințelor teoretice ce le vor fi predate în legătură cu construcția și funcționarea tractoarelor și mașinilor agricole, ca și a cunoștințelor de mecanică și agrotehnie.

Condițiile în care lucrează elevii anul acesta ne îndreptătesc să credem că practica va constitui un mijloc eficient de pregătire a viitorilor mecanizatori, contribuind totodată la realizarea cu deplin succes a planului de producție al stațiunii de mașini și tractoare.

Prof. I. PENTEȘ
Strehaia

Instructaj cu responsabilii cercurilor pedagogice

Pentru orientarea muncii desfășurate de cercurile pedagogice ale profesorilor și maștrilor-instructori, Cabinetul metodic pentru învățămîntul profesional și tehnic din București a organizat recent o consfătuire cu responsabilii și secretarii cercurilor. Instructajul a urmărit îndeosebi lămurirea unor probleme privitoare la organizarea activității din cadrul cercurilor pedagogice și la metodele cele mai eficiente de desfășurare a acestei activități.

Expunerile prezentate cu prilejul consfătuirii de către metodiștii din conducerea cabinetului metodic și lectorii de la Institutul de perfecționare a cadrelor didactice au arătat ce sarcini revin cercurilor pedagogice pe linia îndrumării profesorilor și maștrilor-instructori în vederea îmbunătățirii continue a conținutului și metodicii lecțiilor la disciplinele teoretice, a ridicării nivelului instruirii practice etc.

Principală atenție a fost îndreptată către îndrumarea concretă a celor ce conduc activitatea cercurilor pedagogice, îndrumare care s-a realizat pe calea schimbului de experiență. Astfel, în cadrul secției de agricultură a cercului pedagogic din București, care cuprinde și cadrele didactice de la școlile profesionale agricole din Brănești, Săftica, Dragomirești Vale etc., a fost prezentată experiența Centrului școlar agricol din București în domeniul confecționării prin mijloace proprii a materialului didactic. S-a arătat pe baza căror criterii stabilește școala tipurile de material didactic pe care urmează să le confecționeze, cum planifică munca de confecționare a acestuia etc. Totodată, participanții la schimbul de experiență au avut posibilitatea să cunoască, vizitînd expoziția școlii, cîteva dintre cele mai remarcabile realizări pe această linie — machete, planșe pe fond colorat etc.

Discuțiile care s-au purtat în cheiere au precizat o serie de jaloane privind modul cum poate îndruma cercul pedagogic activitatea școlilor din raza lui în vederea confecționării materialului didactic cu mijloace proprii, cum

poate orienta colaborarea între școli pe această linie etc.

Un alt schimb de experiență, realizat în cadrul secției transporturi și telecomunicații a cercului pedagogic din București, a urmărit popularizarea metodelor de organizare și desfășurare a lecțiilor de instruire practică. În legătură cu aceasta, la Școala profesională de telecomunicații — Giulești s-a desfășurat o lecție deschisă cu subiectul: „Lipirea moale”. Au urmat apoi discuții în cadrul cărora lecția a fost analizată atît din punct de vedere al conținutului cît și din punct de vedere metodic. În mod deosebit s-au oprit participanții la discuție asupra nivelului executării operației de către maistru în timpul demonstrației, asupra explicațiilor pe care le-a dat acesta în legătură cu modul cum este utilizată în producție lipirea moale, precum și asupra felului cum a condus maistrul-instructor instructajul curent — cum a organizat locul de muncă, în ce măsură s-a îngrijit de pregătirea materialelor și sculelor, cum a prezentat caracteristicile de executare a lucrării. Discuții ample s-au purtat în legătură cu rolul dulapului metodic, precum și cu metoda utilizării acestuia în cadrul lecțiilor. Responsabilii cercurilor pedagogice au primit întreaga documentație necesară pentru confecționarea dulapurilor metodice și indicații privind procedeele de predare cu ajutorul acestora.

Foarte folositoare au fost pentru participanții la consfătuire și celelalte activități practice la care au asistat în cadrul ei — o ședință a comisiei metodice de instalații tehnico-sanitare de la Școala tehnică de arhitectură și o ședință a consiliului pedagogic de la Centrul școlar metalurgic „Unirea”. În ședința comisiei metodice s-au analizat rezultatele acțiunilor întreprinse la Școala tehnică de arhitectură în vederea realizării unei corelații mai strînse între predarea obiectelor de cultură tehnică și instruire practică. Referatul prezentat a scos în evidență modul cum s-a realizat în trimestrul al II-lea, cu ajutorul consfătuirilor comune de lucru, al interesistențelor și al pla-

nificărilor coordonate, corelația între studiul disciplinelor instalații sanitare, instalații de încălzire, tehnologia materialelor, electrotehnică, mecanica fluidelor etc. și instruirea practică, relevînd că aceasta a făcut să crească nivelul pregătirii ucenicilor atît în ceea ce privește volumul și calitatea cunoștințelor cît și în ceea ce privește temeinicia deprinderilor lor de muncă. Asistînd la această ședință participanții la consfătuire au propus ca, în vederea unei și mai bune coordonări a predării cu instruirea practică, profesorii și maștrii-instructori să stabilească de la începutul trimestrului în comun și tematica lucrărilor practice de control, ca și tematica vizitelor în producție.

În sfîrșit, ultima activitate practică la care au asistat participanții la consfătuire — ședința consiliului pedagogic de la Centrul școlar metalurgic „Unirea” — a avut drept obiectiv analiza predării cunoștințelor de radio și televiziune. Analiza a permis cunoașterea conținutului științific și ideologic al lecțiilor predate la această specialitate, a eficienței lor. Participanții la consfătuire au arătat însă că ei consideră mai indicate asemenea analize în cadrul consfătuirilor de muncă deoarece consiliul pedagogic are datorită să se ocupe de problemele de bază care privesc întreaga școală, nu un obiect sau altul. Ținînd seama că numărul total al ședințelor consiliului pedagogic este de 3—4 pe an, el nici n-ar putea cuprinde în decursul unui an toate obiectele predate. De aceea, au arătat participanții la consfătuire, este mai indicat ca în consiliul pedagogic să se analizeze probleme cum sînt situația școlară a elevilor, nivelul pregătirii lor practice, starea disciplinei lor etc.

Asigurînd o îndrumare concretă a celor ce conduc cercurile pedagogice, consfătuirea organizată de cabinetul metodic din București pentru învățămîntul profesional și tehnic a contribuit fără îndoială la mai buna lor pregătire, la ridicarea nivelului muncii lor.

Ing. ED. CUPPER

In atelierul Școlii de mecanici agricoli din Botoșani

Numărul cititorilor elevi la Biblioteca centrală de stat crește cu fiecare zi.

Literatură pentru copii și tineret pe teme istorice

Broșura „Bălcescu, democrat revoluționar” apărută sub semnătura profesorului și scriitorului D. Almaș, are nu numai calitatea de a selecta cele mai semnificative și mai importante momente din viața scriitorului, dar și pe aceea de a le prezenta într-un mod foarte atrăgător. Incepând cu o scurtă incursiune în peisajul social al vremii, scriitorul schițează în trăsături calde biografia marelui democrat-revoluționar român, biziindu-se în permanență pe un bogat bagaj documentar. Prin fața cititorului se perindă grăitoare imagini din viața lui Bălcescu: zilele de studiu pasionat la școala „Sf. Sava”, apoi armata, prima acțiune revoluționară, închisoare, „Frăția”, pelerinările la Roma, Genova și Neapole, la Palermo, la Paris și apoi din nou în țară, unde încep pregătirile pentru marile schimbări pe care le va aduce frământatul an 1848.

Dezvăluind multiple aspecte ale bogatei și clocotitoare personalități care a fost Bălcescu, profesorul D. Almaș îi reconstituie chipul de neuitat și reinvie în același timp în fața ochilor noștri însăși revoluția, marea mișcare a maselor.

Paralel cu reliefaarea celor mai importante și mai semnificative clipe din viața lui Nicolae Bălcescu sunt prezentate și câteva din lucrările care alcătuiesc opera științifică a celui ce a stat în fruntea mișcării revoluționare de la 1848 în Muntenia, călăuzind poporul în lupta pentru progres.

Alte două cărți — „Fluierașul și alămia” și „Trandafirul roșu” — apărute recent în Editura Tinerețului sub semnătura aceluiași scriitor sunt asemănătoare cu prima prin domeniul din care își aleg temele, cit și prin anumite particularități privind modul cum a fost concepută tratarea subiectelor. Ambele își propun să zugrăvească unele din cele mai dramatice momente ale trecutului istoric. În fiecare dintre ele regăsim aceeași modalitate lirică de prezentare a întâmplărilor reale imbinată cu alte întâmplări care „s-au petrecut sau puteau să se petreacă aievea”, după cum mărturisește încă de la început autorul, parafrazându-l pe Mark Twain.

Povestirea „Fluierașul și alămia” se desfășoară pe fundalul răscoalei țărănilor din Transilvania, condusă de Horia, Cloșca și Crișan. Momentele dramatice ale toamnei anului 1784 sunt privite prin prisma conștiinței a doi copii care călătoresc de la Deva până aproape de Abrud vișind „să se ridice un voinic, mai ceva ca Făt-Frumos, să doboare zmeii cei răi care supără, asupra, nedreptățesc, ucid lumea”. În peregrinările lor cei doi copii întilnesc cete de țărani răsculați, văd „vinzo-

leala lumii” și „rugurile aprinse în tot crugul zării”.

Utilizând acest procedeu scriitorul a reușit să imbine în mod fericit diferite probleme de ordin istoric privind cauzele răscoalei și desfășurarea ei, forțele înclinate în această luptă pentru dreptate, cu altele, de domeniul ficțiunii și a găsit modalitatea de a menține trează atenția micilor cititori până la sfârșitul povestirii.

„Trandafirul roșu”, un volum de dimensiuni mai mari, abordează într-un mod similar tema revoluției franceze de la 1789, realizând un tablou viu al zguduitoarelor transformări prin care a trecut Franța la sfârșitul veacului al 18-lea. Sint aici momente de mare tensiune dramatică realizate prin mijloace adecvate literaturii pentru copii, momente care vor reuși neîndoielnic nu numai să capteze atenția micilor cititori, dar și să le trezească interesul pentru studiul istoriei.

Sub pana scriitorului se conturează în culori vii viața de mizerie a poporului francez în anii din pragul revoluției, dorința lui de libertate și dreptate, revolta care crește clocotitoare pentru a răbufni, puternică și uriașă, în dimineața acelei zile de 14 aprilie 1789, când „soarele a răsărit roșu, ciudat de roșu” și când „lumea se aduna zgomotoasă pe străzi, în piețe și se orindua în grupe cu arme, cu comandanți”.

Cu egală plasticitate este descrisă tagma aristocrației franceze, reprezentată prin contele de Saint-Cyr sau Henri Delaud de Saint-Armand, prin nobilii fugari, trădători de patrie. Ridicolul, frica, lăcomia, fanfaronada, lipsa de patriotism sunt trăsăturile care îi caracterizează pe aceștia și care stârnesc disprețul și ura cititorilor.

Demn de remarcat este și modul cum scriitorul a știut să integreze în țesătura acestui volum chipul burgheziei trădătoare care ridicându-se la putere în urma luptei poporului, n-a avut alt scop decât să se îmbogățească pe spina ceaștii.

În legătură cu ambele volume este necesar să subliniem calitatea ilustrațiilor. Stilizate și pline de fantezie, desenele semnate de Roni Noel constituie o fericită completare a istorisirilor din „Fluierașul și alămia”, după cum ilustrația dinamică a lui Marcel Chirnoagă la „Trandafirul roșu” îi va ajuta pe copii să-și imagineze scene tumultuoase din istoria revoluției franceze.

Cele trei cărți recent apărute ale scriitorului Dumitru Almaș sunt un bun mijloc de stimulare a interesului elevilor pentru studiul istoriei.

V. O.

În paginile revistei „Învățământul profesional și tehnic” au fost dezbătute în ultimul timp numeroase probleme ale instruirii practice în atelierul-școală și în producție, ale predării disciplinelor de specialitate și ale desfășurării muncii educative în rindul viitorilor muncitori și tehnicieni.

Astfel sub titlul „În fiecare sector de producție — cea mai adecvată formă de instruire”, revista a deschis o discuție cu privire la metodică instruirii practice în producție adaptată specificului fiecărui sector economic precum și la perspectivele îmbunătățirii formelor de practică, în vederea familiarizării mai ample a elevilor cu tehnica și tehnologia înaintată de producție. Și-au spus pînă în prezent cuvîntul, în legătură cu aceste probleme, cadre didactice care predau tehnologia, maeștrii-instructori și specialiștii din producție de la Școala profesională a Uzinelor de tractoare din Brașov, de la Grupul școlar „Electromotor” din Timișoara, de la Centrul școlar agricol din București și de la Centrul școlar profesional și tehnic din Turda. Ei și-au prezentat experiența în organizarea brigăzilor mixte — formate din muncitori și ucenici — ca și a brigăzilor ce cuprind numai ucenici, s-au ocupat de problemele instruirii practice a elevilor la mașini alături de fruntașii în întrecerea socialistă sau în sectoare separate de muncă, evidențind avantajele fiecăreia din aceste forme de instruire, în

funcție de condițiile concrete ale întreprinderilor. Participarea în continuare la discuție a unor profesori cu experiență și a unor buni specialiști din producție va permite să se desprindă concluzii valoroase în vederea orientării școlilor către aplicarea celor mai eficiente forme de instruire practică.

Contribuie la ridicarea nivelului activității de pregătire profesională a viitorilor muncitori și articolele „Tehnica nouă și formarea viitorilor constructori”, semnat de ing. Mihail Tudose, directorul Centrului școlar de construcții din București sau „Materialul didactic pentru disciplinele de specialitate”, în care este prezentată experiența Centrului școlar agricol din Buzău cu privire la confecționarea unor mașini și subsansamble de concepție originală, ce asigură utilizarea amplă a intuiției în predarea cunoștințelor de specialitate.

Sub titlul „Ora de dirigenție” se desfășoară o interesantă discuție cu privire la conținutul și metodică acestor ore în condițiile specifice ale învățământului profesional și tehnic. Participanții la discuție și-au spus pînă în prezent cuvîntul în legătură cu alcătuirea tematicii orelor de dirigenție, cu munca dirigintului în rîndul elevilor anului I, cu specificul activității dirigintului în școlile tehnice pentru muncitori de înaltă calificare și în școlile tehnice pentru personal tehnic. Discutarea amplă a acestor probleme în preajma ședinței sec-

ției de educație a Consiliului învățământului profesional și tehnic, care se va ocupa pe larg de problemele muncii dirigintului, ajută la precizarea principalelor puncte de vedere și pe această bază la desprinderea unor concluzii care să ducă la generalizarea experienței pozitive din munca dirigintului în toate școlile profesionale și tehnice.

O serie de articole apărute în revistă contribuie la valorificarea experienței pozitive a unor școli pe linia colaborării între cadrele didactice și organizațiile U.T.M. De asemenea, publicînd convorbiri cu eroii ai muncii socialiste, cu muncitori inovatori și fruntași în întrecerea socialistă, revista aduce precizări în privința unor importante probleme ale desfășurării muncii de instruire și educare a viitorilor muncitori și tehnicieni.

Adîncind pe viitor și mai mult preocupările pe linia specificului desfășurării muncii instructiv-educative în școlile profesionale și tehnice, antrenînd un număr mai mare de cadre didactice în discutarea problemelor conținutului și metodicii predării cunoștințelor în școlile profesionale și tehnice și ale instruirii practice în strînsă legătură cu producția modernă, revista „Învățământul profesional și tehnic” poate aduce o contribuție tot mai substanțială la fundamentarea științifică a pregătirii muncitorilor de înaltă calificare și a tehnicienilor.

Activitate culturală rodnică

Numeroase cadre didactice din comuna Ocna Sibiului desfășoară o activitate rodnică, aducînd o contribuție de seamă la ridicarea culturală a satelor.

Astfel, sub îndrumarea organizațiilor de partid, învățătorii și profesorii din comună organizează programe artistice cu teme bine alese, legate de realizările regimului nostru democrat-popular, de trecutul de luptă al poporului, de frumusețile și bogățiile patriei.

O deosebită atenție acordă cadrele didactice popularizării metodelor agrotehnice înaintate, folosind în acest scop și prezentarea unor diafilme.

Învățătorii și profesorii din Ocna Sibiului lucrează cu interes și în cadrul celor 20 de cercuri de citit din comună. Numai din luna ianuarie a.c. și pînă în prezent ei au distribuit cititorilor 2 600 de cărți.

Prin toate aceste forme variate de muncă învățătorii și profesorii contribuie la ridicarea nivelului cultural al colectivităților, care își manifestă tot mai larg dorința de a ști, de a învăța.

ANGELA BUHĂESCU
Școala de 8 ani din Ocna Sibiului

În laboratorul Centrului școlar profesional și tehnic „Filimon Sirbu” din București

BIBLIOGRAFIE

A APĂRUT „REVISTA DE PEDAGOGIE” NR. 2/1963.

În sumar:

*** Să educăm tînăra generație în lumina tradițiilor revoluționare ale clasei noastre muncitoare (30 de ani de la eroicele lupte ale muncitorilor cefești și petrolști din februarie 1933).

STUDII ȘI CERCETĂRI

GHEORGHE TĂNĂSESCU: Probleme actuale ale igienei procesului instructiv-educativ.

BERNARD GRIGORIU: Contribuția predării literaturii romine în clasele X—XI în activitatea elevilor în timpul lecției.

VALERIU RUSESCU: Corelația dintre disciplinele realist-practice și instruirea elevilor în producție.

SIMION I. POP: I. Ionescu de la Brad — întemeietorul științei agricole și al învățământului agricol din țara noastră.

CONSULTAȚII CRONICĂ

ȘTEFAN COSTEA: Îndrumarea și controlul activității metodice a cadrelor didactice de către inspector.

CONSTANTIN PĂUNESCU și GHEORGHE RADU: Îmbunătățirea conținutu-

lui învățământului special în discuția defectologilor.

DE FESTE HOTARE

ION CIOCAN: Cibernetica și folosirea ei în pedagogia sovietică.

*** Probleme de structură ale modernizării procesului instructiv.

CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE

PETRE BĂRGĂUANU și IOANA GOGAN: Considerații cu privire la manualul de geografie patriei pentru clasa a IV-a.

P. CONSTANTIN: Revista italiană „Riforma della scuola”.

ELENA TULIPANT: Îndreptnicirile practice în școlile din R.P.U.

★

Nr. 1/1963 al „ANALELOR ROMINO-SOVIETICE”, seria pedagogie-psihologie, cuprinde un interesant articol al lui I. A. Kairov, intitulat „Programul P.C.U.S. și sarcinile științei pedagogice”. Articolul abordează problema unei noi structurări a obiectelor de învățămînt corespunzător stadiului actual al științelor, demonstrînd, pe baza unor recente experimente de laborator, că învățămîntul în școala elementară se poate desfășura la un nivel mult mai înalt și într-un ritm mult mai rapid decît pînă acum. Astfel, potrivit cercetărilor experimentale întreprinse de laboratorul de psihologie

a copilului de vîrstă școlară mică de la Institutul de psihologie al Academiei de științe pedagogice a R.S.F.S.R., a fost elaborată o metodă nouă de predare a citirii și s-a întocmit un abecedar experimental, care a permis reducerea considerabilă a timpului de predare a citirii în clasa I. Rezultatele muncii experimentale arată de asemenea posibilitatea restructurării programei de matematică în așa fel încît să se reducă timpul consacrat însușirii materialului și să se dea elevilor noțiuni matematice noi, care să-și pregătească pentru însușirea diferitelor capitole ale matematicii superioare. La aceleași concluzii ajunge și V. V. Davidov în articolul „Experiența introducerii noțiunilor de algebră în școala elementară”.

Articolul „Bazele științifice ale întocmirii sistemelor de exerciții” de P. M. Erdniev, arată direcțiile principale în care trebuie desfășurată munca de studiu a tînărilor elevilor și de raționalizare a procesului de învățămînt, un articol scris de E. E. Solovieva se referă la folosirea mașinilor moderne de calcul în cercetările didactice, iar un articol semnat de T. V. Endovițkaia dezbate problema particularităților activității psihice a copilului de vîrstă preșcolară mică.

La rubrica „Critică și bibliografie” se publică o recenzie semnată de D. I. Krasilsnikova asupra cărții „Memoriile involuntare” de P. I. Zinkenko.

V. DAM.

De la corespondenți și cititori

Consfătuirea instructorilor de practică

De curind, în orașul Giurgiu s-a organizat o consfătuire cu caracter de schimb de experiență între instructorii de practică ai școlilor de 8 ani și medii din regiunea București. La această consfătuire au participat peste 50 de instructori de practică, dornici de a-și ridica necontenit nivelul muncii lor.

În cadrul consfătuirii a fost prezentat referatul „Unele probleme privind instruirea și educația prin muncă a elevilor din școlile de cultură generală în atelierelor școlare și în producție” și s-au desfășurat două lecții deschise. Una din aceste lecții, desfășurată în sala de lucrări a școlii medii, cu elevii clasei a VIII-a, a avut subiectul „Netezirea și controlul suprafețelor pilite” iar cealaltă, desfășurată cu elevii clasei a IX-a la șantiere a avut ca temă „Strunjirea frontală, retezarea și canetarea”.

Discuțiile purtate pe marginea referatului și a celor două lecții deschise au scos în evidență u-

nele probleme importante. Astfel s-a discutat despre organizarea și desfășurarea lecțiilor de specialitate, despre unele metode de predare specifice acestor lecții, despre legătura dintre predarea obiectelor de cultură generală și a celor de specialitate, arătându-se în mod concret care sînt sarcinile ce revin, în toate aceste direcții, instructorilor de practică și cum trebuie să-și îndeplinească ei aceste sarcini.

Cu ocazia consfătuirii, participanții au putut vizita expoziția lucrărilor executate de elevii Școlii medii din Giurgiu în sălile de lucrări practice, în laborator și în cabinetul tehnic al școlii, precum și la Atelierele navale. Totodată ei au studiat documentele comisiilor metodice de specialitate, planurile de lecții practice și caietele de practică ale elevilor, aflate de asemenea la expoziție.

I. DINCA
inspector metodist

Teatrul de păpuși în școală

Cu puțin timp în urmă profesorii de la Școala medie „Alexandru Ioan Cuza” din Alexandria au luat hotărîrea ca, alături de alte acțiuni culturale artistice pentru elevi, să organizeze și un teatru de păpuși.

Inițiativa a fost primită cu entuziasm de numeroși elevi. Odată ce s-a luat hotărîrea înființării unui teatru de păpuși cu elevii școlii, s-a trecut la selecționarea prin concurs a celor mai buni „artiști”. După câteva săptămîni a fost gata spectacolul cu piesa „Spaima dovlecilor”. Premiera a avut loc chiar în incinta școlii medii. Apoi s-au dat primele spectacole în oraș și s-a organizat un „turneu” în raionul Alexandria. Surpriza pe care organizația de partid și direcția școlii a oferit-o artiștilor drept răsplată a fost o sală a teatrului de păpuși în incinta școlii.

Cum e și firesc, colectivul teatrului de păpuși nu se va opri aici. De curind școala a luat legătura cu Teatrul de Stat de păpuși din Cluj de la care a primit păpușile și decorurile în vederea pregătirii unui nou spectacol cu piesa „Fram, ursul polar”.

Unii cititori ar dori să ne pună, poate, o întrebare. Nu cumva această frumoasă activitate este

astfel organizată încît să-i împiedice pe elevi la învățatură? Avem un singur răspuns pe care îl socotim edificator. Protagonistii spectacolelor sînt frunțași la învățatură.

Prof. FLORENTIN CAȚAN
Alexandria

Centru de documentare pedagogică

La cabinetul pedagogic din Sibiu funcționează, începînd din acest an, un centru de documentare pedagogică pentru învățătorii și profesorii din școlile orașului. Aceștia găsesc aici lucrări și articole din presă referitoare la probleme de pedagogie și metodică, predarea diferitelor discipline în școli etc. Cadre didactice cu experiență întocmesc studii de specialitate și fac recomandări bibliografice pentru învățătorii și profesorii tineri.

EXPOZIȚIE FILATELICĂ

Expoziția filatelică organizată de Casa pionierilor din Oradea în colaborare cu Direcția regională P.T.T.R. a dovedit încă o dată valoarea instructiv-educativă a colecționării mărcilor poștale de către școlari. Peste 60 de pionieri și elevi de diferite vârste au expus aici peste 300 de foi de albume cuprinzînd aproape 3500 de mărci din R.P.R., dispuse după criteriul tematic „Construcții”, „Agricultura socialistă”, „Arta populară românească”, „Sportul”, „Flora și fauna”, „Viața pionierească”, „Oameni de știință și scriitori romîni”, „Litoralul românesc”, „Capitala noastră”, „Zborul în Cosmos” — iată numai cîteva din temele ilustrate prin mărcile colecționate de către școlari.

Prin muncă voluntară

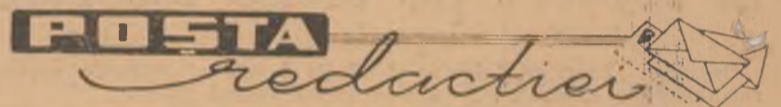
Părinții elevilor de la Școala de 8 ani nr. 8 din Timișoara, în majoritate muncitori în întreprinderile orașului, au luat de curind inițiativa de a ajuta școala în crearea unor condiții tot mai bune de învățatură. Astfel, ei au contribuit la lucrările de parchetare a claselor, de montare și fixare a băncilor noi, au confecționat stative de flori etc.

Orele de muncă voluntară pe care le-au efectuat părinții au constituit astfel un aport la îmbunătățirea bazei materiale a școlii, la înfrumusețarea ei.

ANATOLIE POPA
Timișoara

■ Studiind caietul de practică înainte de lecția de croit.

D. Cristea — comuna Tătulești, raionul Vedeia.

Timpu cît se țin cursurile de pregătire și se susține examenul de definitivare se include în concediul legal de odihnă.

Tatiana Hrinică — comuna Tudor Vladimirescu, raionul Botoșani.

În învățămîntul superior fără frecvență sînt admiși studenții în vîrstă de pînă la 35 de ani, impliniți în anul calendaristic în care se ține concursul de admitere.

Ioana Stancu — comuna Odobești, raionul Titu.

Absolvenții școlii medii au dreptul să se prezinte la examenul de maturitate de trei ori.

Ioan Ivașcu — comuna Alioș, raionul Lipova.

Învățătorii și profesorii care funcționează la catedră nu au dreptul să ocupe și funcția de secretar de școală.

Mihai Focșăneanu — Tecuci.

Absolvenții școlilor medii tehnice, care au existat pînă în 1954, au dreptul să se înscrie la cursurile fără frecvență ale oricărui institut de învățămînt superior, în cazul în care se încadrează în instrucțiunile elaborate de Ministerul Învățămîntului.

Lupu Cojocaru — Pașcani.

Cursuri fără frecvență de chimie funcționează numai la facultățile de chimie din cadrul universităților.

M. Ionescu și Al. Apetrei — Sighișoara; Hristache Panait — Tecuci.

Noțiunile de contabilitate pe care trebuie să le însușească elevii clasei a VII-a se predau în acest an școlar în cadrul orelor de matematică. Deci ați procedat just punînd note la matematică pentru răspunsurile date de elevi la verificarea cunoștințelor de contabilitate. Predarea noțiunilor de contabilitate care a început în trimestrul II, se desfășoară alternativ cu predarea algebrei și geo-

metriei în cele patru ore prevăzute săptămînal pentru predarea matematicii în clasa a VII-a.

S. Bucur — Botoșani.

În cazul cînd aveți studii medicale complete și calificare în meserie, dovedită cu acte, precum și un stagiu în producție sau în învățămînt de peste 5 ani, aveți dreptul să fiți încadrat ca instructor de practică de categoria I.

Horia Lupescu — raionul Horezu.

Indemnizația de instalare se acordă absolvenților repartizați în învățămînt în alte localități decît cele în care domiciliază.

Elena Lăzărescu — raionul Slătina.

Timpu cît ați fost în concediu medical și ați primit ajutor de boală prin asigurări sociale vi se ia în considerare la calcularea stagiului în învățămînt.

Ion Dumitrescu — Suceava.

Cadrelor didactice repartizate pentru prima dată în învățămînt beneficiază de un concediu de odihnă de două luni în timpul vacanței de vară ca și celelalte cadre didactice, deși nu au implinit 11 luni de muncă în anul școlar respectiv (1 septembrie, 30 iunie) cu condiția să fi funcționat neîntrerupt de la începutul anului școlar.

Georghe Scarlat — comuna Osoi, raionul Iași.

Conform instrucțiunilor în vigoare, la obiectul „Agricultura” nu se dau teze trimestriale.

M. Petre, Agripina Irmia, Ioan Stoica, G. Gheja, N. Teodorescu, Constantin Pajură, Melania Pimtilie, Al. C. Aldea, Tuchiță, Constantin Ignătescu, Sava A. Silvia, Ludovic Volmer, C. Suta, Nicolae Bucur, Maria Andrei, Adela Băjănescu, Octavia Vlaicu, Grabei Lupa, Vasilica Ivănescu, Ileana Popescu.

Informațiile pe care le cereți le puteți obține adresîndu-vă organelor locale de învățămînt.

Concursul de literatură

Societatea de științe istorice și filologice din R.P.R. anunță că în zilele de 7 și 8 aprilie a.c. va avea loc faza regională (respectiv pe Capitală) a concursului de literatură romînă cu elevii claselor VIII-XI din învățămîntul de cultură generală, anii III-VI ai școlilor pedagogice și anii I-III ai

școlilor profesionale, organizat de Societatea de științe istorice și filologice din R.P.R. cu sprijinul Ministerului Învățămîntului și al C.C. al U.T.M.

Faza republicană a concursului va avea loc în zilele de 21, 22 și 23 aprilie a.c. la București.

Oră de sculptură la Școala medie de arte plastice din București